

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. In artikel 14.2 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr, 14.2) is beschreven welke elementen het beleidsplan moet omvatten.

Wet veiligheidsregio's artikel 14.2.d.: het beleidsplan omvat een oefenbeleidsplan.

Oefenfilosofie van de VRU

VRU-visie op oefenen

De VRU beschouwt het oefenen in het algemeen als een samenstel van twee componenten die erop gericht zijn om vakbekwaam te worden en vakbekwaam te blijven:

- trainen (hoofdzakelijk vakbekwaam worden), het regelmatig oefenen van vaardigheden waarover de individuele functionaris moet beschikken teneinde in een operationele situatie zijn of haar operationele of bestuurlijke functie goed te kunnen uitvoeren;
- oefenen (hoofdzakelijk vakbekwaam blijven), het in een geësceneerde operationele situatie bevorderen van de kwaliteit van het gezamenlijk en complementair handelen van individuele functionarissen, teams (operationeel en bestuurlijk), organisaties en systemen.

Uitgangspunten voor oefendoelstellingen en -planning

De ambitie van de VRU is een vakbekwame en toekomstbestendige brandweer- en crisisorganisatie te zijn en te blijven. De VRU hanteert, ter bevordering van de kwaliteit van het oefenen, vijf uitgangspunten voor oefenplanning:

- het oefenen baseert zich op de kenmerken van het eigen verzorgingsgebied en de specifieke regionale risico's;
- individuele functionarissen moeten voldoende getraind zijn om te kunnen (mee)oefenen;
- individuele functionarissen worden in principe door de eigen monodisciplinaire organisatie getraind;
- het oefenen van de brandweer baseert zich op de landelijke brancherichtlijnen;
- het oefenen wordt zoveel mogelijk aangeboden op basis van de behoefte die gemeten wordt tijdens toetsmomenten; kwaliteit van oefenen gaat boven kwantiteit van oefenmomenten.

Visie op leren van oefenen

Oefenen is bedoeld om te leren van hetgeen nog onvoldoende

werkt teneinde verder te kunnen verbeteren. De VRU heeft de volgende visie op de manier waarop het leren kan worden gestimuleerd, bevorderd en effectief kan zijn:

- leren gebeurt door een combinatie van verschillende vormen en technologieën, 'blended learning'. Hierdoor is er tevens meer vrijheid om buiten de reguliere oefenmomenten kennis en vaardigheden op peil te houden;
- leren gebeurt zowel in georganiseerde activiteiten als tijdens praktijkinzetten. Leren gebeurt altijd en overal;
- leren gebeurt in een motiverend en stimulerend leerklimaat. Leren is elkaar motiveren;
- leren is een continu proces dat verloopt via de 'plan-do-check-act-cyclus';
- door middel van individuele oefenregistratie wordt zicht gekregen op de geoefendheid en leerbehoefte van individuele functionarissen;
- door middel van teamevaluaties wordt zicht gekregen op de geoefendheid van teams en hun functionarissen.

Wetgeving en kaders

Algemeen

De VRU heeft voor het plannen en uitvoeren van haar oefeningen rekening te houden met diverse wettelijke kaders en landelijk vastgestelde branche-standaarden, zoals gesteld in de Wet veiligheidsregio's, het Besluit veiligheidsregio's, het Besluit personeel veiligheidsregio's en wetgeving in functionele ketens. Het gaat daarbij om:

- afspraken over wijze en frequentie van gezamenlijk oefenen;
- kwalificatieprofielen en landelijke branchestandaarden.

Oefenen hoofdstructuur rampenbestrijding en crisisbeheersing

Op basis van artikel 2.5.1 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) draagt het bestuur er zorg voor dat onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing jaarlijks gezamenlijk een oefening houden met een fictieve ramp of crisis. Onderdelen van de hoofdstructuur zijn: de meldkamer, een Commando Plaats Incident, een Team Bevolkingszorg, een Regionaal Operationeel Team, een Gemeentelijk Beleidsteam, een Regionaal Beleidsteam.

Oefenen rampbestrijdingsplan en incidentbestrijdingsplan

Op basis van artikel 6.1.7 van het Bvr draagt het bestuur van de veiligheidsregio er zorg voor dat met passende tussenpozen doch ten minste éénmaal per drie jaar het rampbestrijdingsplan opnieuw wordt gezien, beproefd en zo nodig bijgewerkt. De VRU neemt de

rampbestrijdingsplannen mee in de planning van de oefeningen. Daarnaast oefent de VRU conform het beleid rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen haar planvorming gerelateerd aan het Regionaal Risicoprofiel en de daarin opgenomen risicofocusgebieden.

Oefenen met beheerder wegtunnels en collega hulpverleningsdiensten

In de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw, artikel 9) en de daaraan gelieerde ministeriële regeling (Rarvw, artikel 11, lid 2) is bepaald dat tunnelpersoneel en hulpdiensten samen moeten oefenen. De tunnelbeheerder en de hulpverleningsdiensten houden in samenwerking met de veiligheidsbeambte gemeenschappelijke oefeningen voor het tunnelpersoneel en die diensten. De tunnelbeheerder stelt daartoe in overleg met de veiligheidsbeambte en de betrokken hulpverleningsdiensten een oefenprogramma op. De tunnelbeheerder draagt er zorg voor dat met betrekking tot een tunnel ten minste eenmaal in de vier jaar een realistische oefening en in elk tussenliggend jaar een gedeeltelijke of simulatieoefening wordt uitgevoerd.

Oefenen met drinkwaterbedrijven

In het Drinkwaterbesluit (art. 51) is bepaald dat de eigenaar van een drinkwaterbedrijf ten minste een maal per twee jaar de inzet van het drinkwaterbedrijf bij verstoringen oefent, welke oefeningen eenmaal per vier jaar worden gecombineerd met de diensten en organisaties die deel uit maken van de veiligheidsregio en met de politie. Dienaangaande bevroegt de VRU de drinkwaterbedrijven in de regio en stelt de VRU zich ten doel deze oefeningen zo efficiënt mogelijk in haar oefenplanning op te nemen.

Oefenen met beheerders watersystemen

In Waterwet (art. 5.29) is bepaald dat de (watersysteem)beheerder zorg draagt voor het houden van oefeningen in doeltreffend optreden bij gevaar. Dienaangaande bevroegt de VRU de (watersysteem)beheerders in de regio en stelt de VRU zich ten doel deze oefeningen zo efficiënt mogelijk in haar oefenplanning op te nemen.

Oefenen met convenantpartners

De VRU heeft met diverse partners convenanten opgesteld, waarin onder meer is afgesproken hoe de crisispartners zich gezamenlijk voorbereiden op mogelijke crisissituaties. Deze convenanten hebben geen wettelijke status, maar zijn een intentieverklaring om samen te werken. Wat betreft het oefenen is in een aantal convenanten afgesproken dat de partners hierover in overleg jaarlijks afspraken maken. Dit wordt uitgewerkt en uitgevoerd in jaarlijkse oefenplannen per doelgroep.

Oefenen geneeskundige hulpverlening

Op grond van artikel 33 Wet veiligheidsregio's (Wvr) moeten instellingen als bedoeld in de Wet toelating zorginstellingen, zorgaanbieders als bedoeld in de Wet op de beroepen individuele gezondheidszorg, regionale ambulancevoorzieningen en gezondheidsdiensten binnen de regio die een taak hebben binnen de geneeskundige hulpverlening, maatregelen treffen met de voorbereiding op hun taak. Deze partijen zijn derhalve verplicht zelf te oefenen. De GHOR draagt, gegeven haar wettelijke taak, hieraan bij door hierover af te stemmen in het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) en met deze partijen jaarlijks een oefenplan vast te stellen en uit te voeren. De hieruit voortvloeiende activiteiten van de GHOR worden jaarlijks, naast alle hiervoor genoemde VRU-activiteiten, in het GHOR-OTO-jaarplan uitgewerkt en uitgevoerd.

Kwaliteit

Crisisbeheersing en GHOR

Het Besluit personeel veiligheidsregio's (Bpvr) (artikel 2 lid 2 (GHOR) en 3 (rampenbestrijding en crisisbeheersing) geeft richting aan de kwaliteit voor functies binnen de GHOR en de rampenbestrijding- en crisisbeheersing. Dit is landelijk uitgewerkt in kwalificatieprofielen. De VRU hanteert deze kwalificatieprofielen onverkort, tevens te beschouwen als minimaal vereist individueel competentieniveau.

Brandweer

Voor de brandweer zijn, eveneens op basis van het Bpvr, de landelijke kwalificatieprofielen leidend voor het (opleiden en) oefenen. In de kwalificatieprofielen staan de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid. De werkgever kan voorts naar eigen inzicht gebruik maken van diverse brancherichtlijnen, zoals de 'herziene leidraad oefenen' om de kwaliteit van het brandweerpersoneel op peil te houden, verder uit te bouwen en objectief inzichtelijk te maken.

De brandweer volgt de branchestandaard toetsingssysteematiek waarbij in een cyclus van maximaal vier jaar de operationele taakgebieden brand, technische hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en ondersteuning bij waterongevallen worden getoetst. Op die manier ontstaat er een beeld dat aangeeft op welke taken er extra training en oefening noodzakelijk is.

Bevolkingszorg

Ook voor bevolkingszorg zijn de kwalificatieprofielen die bepalend zijn voor het (opleiden en) oefenen van de functionarissen vastgelegd in het handboek Bevolkingszorg, zowel voor regionale

als lokale en intergemeentelijke functionarissen. Over de geoefendheid van de individuele functionarissen wordt periodiek gerapporteerd aan de gemeentefunctionarissen.

Kaders voor oefenplanning

Het VRU-oefenbeleid wordt uitgevoerd op basis van jaarlijks op te stellen oefenplannen voor de crisisbeheersing, de brandweer, de GHOR en, voor zover de VRU daarin een taak heeft en in afstemming met de gemeentesecretarissen, de bevolkingszorg. De oefenplannen zijn op elkaar afgestemd, zodanig dat zoveel als mogelijk complementariteit en (tijds en financiële) efficiency in oefeninspanning wordt bereikt.

De directeur Crisisbeheersing & GHOR, de directeur Brandweerrepressie, de Directeur Publieke Gezondheid en de Coördinerend Gemeentesecretaris stemmen deze planning en inspanning tijdig met elkaar af. Daarbij wordt, gezien de taakstelling en het volume van de oefeninspanning, ook de transitiedirecteur van het Bedrijf Preparatie Brandweer betrokken en geconsulteerd.

Tevens wordt, in samenspraak met de coördinerend gemeentesecretaris, jaarlijks omwille van complementariteit en (tijds en financiële) efficiency in oefeninspanning afstemming gezocht met de gemeenten, wat betreft hun oefenplannen voor hun gemeentelijke beleidsteams en teams bevolkingszorg, waarbij de VRU een ondersteunende en faciliterende rol kan vervullen. Hiervoor is de directeur Crisisbeheersing en GHOR verantwoordelijk.

Kaders brandweer

De brandweer onderscheidt, de VRU-definitie van 'oefenen' volgend, voor de planning en uitvoering van haar oefeningen de volgende vijf hoofddoelgroepen:

- repressieve functionarissen met een vrijwillige aanstelling;
- repressieve functionarissen 24-uurs gekazerneerd in roosterdienst;
- repressieve functionarissen gekazerneerd in een dagdienstrooster;
- specialistische functionarissen (al dan niet in piket functionerend);
- piketfunctionarissen belast met commandovoering (OvD, HOvD, CvD).

Daarbij hanteert de brandweer verplicht de volgende coördinerende bepalingen:

- op de posten met vrijwillige repressieve functionarissen is er in principe wekelijks een postgebonden oefenavond, gerelateerd aan de oefenbehoefte van de post;
- postcommandanten voeren op basis van het jaarlijks oefenplan een aantal verplichte oefeningen uit maar hebben ook een ruime marge om invulling te geven aan de specifieke oefenbehoefte die zij voor hun post onderkennen en noodzakelijk achten;
- voor medewerkers in roosterdienst worden de oefenmomenten jaarlijks vastgesteld in het goedgekeurde rooster;
- de specialismen worden periodiek ingepland en ingeroosterd bij zowel vrijwilligers als functionarissen in roosterdienst;
- functionarissen met meerdere gelijksoortige repressieve functies (beroeps en vrijwillig) oefenen de basisbrandweertaken primair vanuit de hoofdaanstelling.

Realistisch oefenen brandweer

De brandweer oefent jaarlijks de uitvoering van de basisbrandweezorg in een brandscenario in een oefenenscenering waarin vuur, rook en hitte daadwerkelijk aan de orde zijn (het realistisch oefenen). Voor het realistisch oefenen wordt een separaat plan opgesteld, goed te keuren door zowel de directeur Brandweerrepressie als de transitiedirecteur van het Bedrijf Preparatie Brandweer.

Als regel hanteert de VRU dat elke repressieve functionaris, afhankelijk van de inzetervaring, minimaal één, maar bij voorkeur twee dagdelen per jaar aan de realistische oefening basisbrandweezorg (brandscenario) deelneemt. De VRU kan er voor kiezen om het realistisch oefenen eens per twee jaar gedurende meerdere dagdelen aaneengesloten te organiseren.

Kaders GHOR

De GHOR stelt jaarlijks een OTO-planning op in samenspraak met de GHOR-ketenpartners en de VRU-ketenpartners. In deze planning staat de opleidingsplanning en oefenplanning van de piketfunctionarissen van de GHOR. Daarnaast zijn de OTO-activiteiten in het kader van de wettelijke verplichtingen en afspraken met de GHOR ketenpartners opgenomen. De externe accreditatiecommissie beoordeelt jaarlijks de (individuele) oefenplannen op relevantie en toets het aan de functieprofielen van de piketfuncties.

Binnen het ROAZ-verband worden afspraken gemaakt waarvoor (deels) financiële middelen als derde geldstroom worden getouchéerd.

Ten aanzien van de Grootschalige Geneeskundige Bijstand is de

GHOR verantwoordelijk voor het in stand houden van het systeem.
Hiervoor worden afspraken gemaakt met RAVU en NRK, en
vertaald in de OTO-planning.